

Zaaknummer:

Memorie van antwoord

Aan	: de leden van de gemeenteraad
Van	: het college van burgemeester en wethouders
Datum	: 11 juni 2024
Onderwerp	: memorie van antwoord bij Vragen naar aanleiding van sessie Mens en Zorg
Vraag van	: Gemeentebelangen

Na de raadsbijeenkomst Mens en Zorg zijn er meerdere raadsvragen ontvangen. In deze memorie van antwoord vindt u een gebundelde beantwoording van deze vragen.

Raadsvragen Gemeentebelangen

1. Tijdens de sessie over Mens en Zorg gaf de wethouder aan namens het college, dat onder de jeugdzorg er sprake zou zijn van "Cowboys"
Graag zien wij de definitie ervan tegemoet incl twee voorbeelden
2. *Mijzo werd betiteld als duurder dan Surplus, kunt hiervan ook vb geven.*
3. Wat levert het ons op indien wij de bijzondere bijstand van 120 naar 110% terug brengen
4. Wat levert het ons op indien wij de bijzondere bijstand van 110 naar 100% terug brengen
5. In hoeverre kunnen de aanvullende ziektekosten voor de specifieke doelgroep worden afgeschaft of gedeeltelijk worden terug gebracht.

Raadsvragen Morgen!

1. Is er onderzoek gedaan naar hoe groot de groep is die niet rond kan komen binnen onze gemeente? Zo ja, hoe is de omvang van deze groep?
2. Vaak kunnen deze groepen de juiste hulp niet vinden, is hier een plan van aanpak voor? Bijvoorbeeld een communicatie strategie
3. Uit het onderzoek blijkt ook dat het aantal mensen dat wel rond kan komen is gestegen, is dit te zien binnen onze gemeente aan de hand van het aantal hulp dat word gevraagd bij het sociaal domein?

Raadsvragen Igor van Nunen

1. Wat is de jaarlijkse financiële bijdrage vanuit de gemeente aan MidZuid?
2. Hoeveel mensen uit de gemeente Geertruidenberg zijn bij MidZuid ondergebracht?
3. Hoeveel mensen uit de gemeente Geertruidenberg zijn werkzaam bij MidZuid op de afdeling groenonderhoud en aanleg cq openbare ruimte?
4. Wat zijn de financiële kosten voor de inhuur van MidZuid ten behoeve van het onderhoud/aanleg van het gemeentelijk groen en openbare ruimte?

Antwoorden:

Raadsvragen Gemeentebelangen

1. In de afgelopen jaren is regelmatig in het nieuws geweest dat de politiek een halt willen toeroepen aan 'cowboys' in de jeugdzorg, bedrijven die ten koste van kwetsbare jongeren excessieve winsten maken. In de jeugdhulpregio werken we al een aantal jaar met reële tarieven. Een onderdeel van deze tarieven is risico- en winstmarge.

Winstgevend wil niet altijd zeggen dat dit onterecht is maar voor de regio WBO wel reden om jaarlijks steekproefsgewijs de jaarrekeningen van deze aanbieders nader te bekijken. Op basis van signalen uit de jaarrekening gaan we in gesprek met de aanbieder. Dit kan leiden tot verbeterplannen en in sommige gevallen heeft dit geleid tot een terugvordering. Het huidige veld kent ongeveer 250 aanbieders en dat maakt een dialoog met al deze aanbieder lastig. Voor de regio WBO is dit een overweging om (stapsgewijs) in de toekomst met minder gecontracteerde aanbieders te gaan samenwerken.

2. Sinds 1 juli 2023 is Surplus Welzijn de maatschappelijk partner in de basisvoorziening Welzijn. Het sociaal werk dat Surplus verricht is signalerend en preventief, en voorkomt zo een hogere, duurdere,

ondersteuningsbehoefte in een later stadium. Het investeren in voorliggende voorzieningen zoals sociaal werk levert meerwaarde op voor zowel inwoners als gemeente. Sociaal werk draagt bij aan het vergroten van de sociale netwerken van inwoners en het vergroten van de zelfredzaamheid. Dit moet leiden tot een verminderd gebruik van dure, specialistische voorzieningen, doordat de zorgvraag zo lang mogelijk uitgesteld wordt. Mijzo is één van de gecontracteerde zorgaanbieders van de maatwerkvoorziening Wmo Begeleiding. Mijzo biedt zowel individuele begeleiding als groepsbegeleiding (d.w.z. dagbesteding). Geïndiceerde maatwerkvoorzieningen zijn duurder dan voorzieningen die zonder indicatie toegankelijk zijn.

3 en 4.

In onderstaande tabel staan de uitgaven Bijzondere bijstand en de geschatte bedragen, die het wijzigen van de inkomensnorm kunnen opleveren. Het zijn de geschatte bedragen op basis van de uitgaven Bijzondere Bijstand 2023. Wij hebben voor onderstaand overzicht niet alle individuele dossiers doorgelopen, om per dossier te bepalen in welke inkomenscategorie (tot 100%, 110% of 120%) deze valt. Wij hebben aan de hand van onderstaande criteria een berekening gemaakt.

- Voor de bepaling van het aandeel 100% hebben wij alle bijstandsgerechtigden geselecteerd. Hierdoor missen wij waarschijnlijk (een beperkt aantal) inwoners die geen bijstandsuitkering hebben/met een baan en desondanks tot 100% bijstandsnorm verdienen.
- Voor het aandeel 100 tot 110% en 110% tot 120% zijn wij uitgegaan van de CBS-inkomensverdeling voor Geertruidenberg.
- Een tweede kanttekening die wij ten aanzien van onderstaande bedragen maken, is dat de uitgaven aan Bijzondere bijstand per jaar wisselen. De bedragen in de tabel zijn daardoor niet met 100% zekerheid het verschil dat daadwerkelijk met een toekomstige beleidsaanpassing wordt gerealiseerd. Onderstaande bedragen zijn een indicatie.
- In de administratie worden binnen de grootboekrekening Bijzondere Bijstand meerdere regelingen geboekt. Wij hebben ons in onderstaande tabel beperkt tot aanvragen individuele bijzondere bijstand. Dit betreffen aanvragen voor medische kosten, kosten voor een verhuizing, bewindvoering, rechtsbijstand of kinderopvang. Zie ook de toelichting onder de tabel. Voor de inkomensregelingen: Individuele inkomensvoet, tegemoetkomingsregeling, individuele studietoelage, kindregeling en de regeling chronisch zieken en gehandicapten, worden deze bedragen nog geïnventariseerd/berekend. Dit overzicht wordt nog nagezonden.

Inkomensnorm	Uitgaven BB 2023	Toelichting
100%	€ 340.500	
100% - 120%	€ 67.500	
Totaal uitgaven BB 2023	€ 408.000	
100% - 110%	€ 40.500	Dit bedrag is naar verwachting (o.b.v. CBS-inkomensverdeling) verstrekt aan gezinnen met een inkomen tussen 100 en 110% bijstandsnorm
110% -120%	€ 27.000	Dit bedrag is een indicatie van de besparing als de inkomensnorm van 120% naar 110% wordt teruggebracht.
Totaal	€ 67.500	De inkomensnorm op 100% zou een besparing van ongeveer € 67.500 kunnen opleveren.

- Bijzondere bijstand wordt enkel verleend voor bijzondere noodzakelijke kosten die niet via een andere regeling vergoed worden. De noodzakelijk kosten betreffen bijvoorbeeld medische kosten, kosten voor een verhuizing, bewindvoering, rechtsbijstand of kinderopvang. Waarbij de kosten voor bewindvoering een forse post is, deze kosten vloeien voort uit een gerechtelijke uitspraak en zijn niet beïnvloedbaar (in 2023 € 159.000). Niet alle bijzondere bijstand wordt als gift verstrekt. Voor bepaalde uitgaven (zoals verhuizing, wasmachine of koelkast) wordt bijzondere bijstand in de vorm van een renteloze lening verstrekt. In 2023 is € 10.300 als lening verstrekt.

- Het beperken van de bijzondere bijstand leidt naar verwachting tot meer schuldenproblematiek. De kosten zijn noodzakelijk en worden daardoor toch gemaakt, waardoor mensen een huurachterstand oplopen of hun ziektekostenverzekering niet betalen. Daarnaast komt er steeds meer inzicht in de sociale en psychische gevolgen van financiële problemen voor volwassenen en kinderen. Financiële stress in een gezin heeft een niet te onderschatten negatieve weerslag op de ontwikkeling van kinderen. Het is aangetoond dat financiële stress tot een lager IQ leidt en een groter risico op gedragsproblemen en de inzet van jeugdzorg geeft. Daarbij geven financiële problemen zoveel stress dat mensen moeilijk uitstromen naar werk. Hetgeen de beste/meest kansrijke oplossing voor de financiële problemen is. Het leidt tot een vicieuze cirkel van generatie-armoede, waarbij families van generatie op generatie minder kansen krijgen dan anderen en daardoor niet uit armoede kunnen ontsnappen.
- Afgelopen paar jaar zien we dat het beroep op de bijzondere bijstand stijgt. Dat is onder andere veroorzaakt door de sterke inflatie afgelopen jaren.

Naast het wijzigen van de inkomensnorm zijn er ook andere aanpassingen mogelijk waarmee de uitgaven zijn te beïnvloeden.

5. De gemeentepolis is een collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen. De gemeentepolis is geen wettelijke verplichting. De meeste gemeenten (95%) bieden de ziektekostenverzekering aan. De gemeentepolis bestaat uit een basisverzekering met een aanvullende verzekering. Inwoners van Geertruidenberg hebben de keuze uit twee zorgaanbieders (VGZ en CZ). Beide zorgverzekeraars bieden twee ruime aanvullende verzekeringen aan, met bijvoorbeeld vergoeding van tandarts-/tandheelkundige kosten, fysiotherapie, accupunctuur, homeopathie, hulpmiddelen (o.a. bril, lenzen) etc. Verder is het mogelijk om het eigen risico af te kopen/mee te verzekeren. De gemeentepolis beoogt te waarborgen dat ook inwoners met een laag inkomen goed verzekerd zijn en niet ten gevolge van het lage inkomen voor de zorgkosten een beroep moeten doen op bijzondere bijstand of schulden ontwikkelen.

Er kan op verschillende manieren op de gemeentelijke bijdrage aan de gemeentepolis worden bezuinigd:

- De collectieve zorgverzekering in zijn geheel afschaffen.
- De gemeentelijke bijdrage voor de aanvullende verzekering kan worden verlaagd. Dat maakt de gemeentepolis minder aantrekkelijk, kan leiden tot minder deelnemers en vergroot daarmee de kans op zorgmijding. Plus deze bezuiniging wordt mogelijk deels teniet gedaan doordat inwoners voor hun zorgkosten een beroep doen op de bijzondere bijstand.
- Ook kan de doelgroep worden beperkt. Op dit moment is de inkomensgrens 120% bijstandsnorm. Ongeveer 50% van de deelnemers heeft een bijstandsuitkering (inkomensgrens 100%) en ongeveer 50% heeft geen bijstandsuitkering en een inkomen tot maximaal 120%.
- Een andere mogelijkheid is het toevoegen van een beperkte aanvullende verzekering, met een lagere premie, met een lagere gemeentelijke bijdrage. Op dit moment hebben inwoners de keuze uit twee uitgebreide aanvullende verzekeringspakketten. Hieraan kan een derde beperkt aanvullend pakket worden toegevoegd. Het beperkte pakket heeft een lagere premie en hiervoor zou een lagere gemeentelijke bijdrage geëigend zijn. De gerealiseerde bezuiniging is bij deze maatregel onzeker, omdat op voorhand niet is in te schatten hoeveel inwoners dit nieuwe, goedkopere pakket kiezen. Bij een verlaging van de gemeentelijke bijdrage naar € 10 voor dit beperkte pakket, bedraagt de bezuiniging € 140 tot € 330 per jaar per deelnemer die overstapt.
- Daarnaast is het ook mogelijk om de gemeentelijke bijdrage op een andere manier in te vullen. Door bijvoorbeeld de maandelijks bijdrage te vervangen door een vergoeding van het verplicht eigen risico (€ 385,-). Dit geeft een besparing van ongeveer € 20.000,-. Het nieuwe kabinet heeft het plan om het eigen risico vanaf 2027 te halveren. Mocht de eigen bijdrage landelijk worden gehalveerd, volgt een hogere bezuiniging.

Naast bovenstaande opties zijn er nog andere varianten of combinaties van maatregelen denkbaar.

Raadsvragen Morgen!

1.

In 2021 de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) gewijzigd om inwoners met mogelijke (problematische) financiële zorgen in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld te krijgen en met hen in contact te komen. De wijziging geeft ons als gemeente de mogelijkheid om gegevens van inwoners met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen met woningcorporaties, energie- en drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars. Hierdoor krijgen we mensen met financiële zorgen en/of schulden tijdig in beeld en kunnen we ondersteuning aanbieden.

Door middel van de uitvoering van onze vroegsignalering zoeken we op verschillende manieren contact met de desbetreffende inwoner. Bijvoorbeeld door bij meldingen brieven te versturen met een informatieve folder, telefonisch contact te zoeken en huisbezoeken af te leggen.

Als schuldenproblematiek (of financiële zorgen en/of schulden) eerder worden gesignaleerd en aangepakt, biedt dat voor alle betrokkenen een positiever resultaat. Door de voorliggende voorzieningen zoals de Kindregeling, het Volwassenenfonds, bijzondere bijstand en de incidentele voorzieningen zoals de energietoeslag en het (landelijke) noodfonds, hebben we meer inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum in beeld gekregen.

We zien ook dat er veel schaamte heerst met betrekking tot schuldhulpverlening of het kenbaar maken dat men niet goed kan rondkomen. Inwoners ervaren een hoge drempel om de stap naar de gemeente (consulenten financiële zorgverlening) te zetten. Om deze drempel te verlagen, werken we samen met maatschappelijke partners zoals Surplus, MEE, Stichting Leergeld, Thuisvester en anderen, die ook inwoners met (mogelijke) problematische financiële zorgen en/of schulden in beeld hebben.

2.

Er wordt momenteel gewerkt aan een integraal beleidskader "financiële zelfredzaamheid" voor armoede, geldzorgen en schulden. In dit beleidskader wordt uitvoerig aandacht besteed aan het betrekken van maatschappelijke stakeholders bij de uitvoering van de eerdergenoemde thema's. Daarnaast stellen we een uitvoeringsagenda en communicatieplan op om ervoor te zorgen dat we de inwoners, van jong tot oud, op een passende wijze bereiken en aansluiten op de maatschappelijke vraagstukken rond financiële zelfredzaamheid. We bouwen daarbij voort op de inspanningen die afgelopen 2 jaar naar aanleiding van diverse crises (de COVID-19-pandemie, de energiecrisis en de hoge inflatie) zijn geïnitieerd. Naast verschillende landelijke regelingen (het noodfonds en de energietoeslag), zijn er ook lokaal verschillende regelingen ingericht en acties opgezet om inwoners met een inkomen van 100% tot 120% van het sociaal minimum te ondersteunen, zoals het noodfonds en de witgoedactie. Via diverse kanalen hebben we deze informatie verspreid, waaronder brieven, artikelen in BN De Stem en De Langstraat, social media en andere kanalen. We zijn ons ervan bewust dat we hiermee mogelijk niet alle inwoners hebben bereikt. Desondanks hebben we hierdoor een beter beeld van de situatie in de gemeente gekregen.

In het beleidskader willen we inzetten op preventie. Hierbij sluiten we op diverse manieren aan bij levensgebeurtenissen, die impact kunnen hebben op de financiële situatie. In het derde kwartaal van 2024 wordt dit beleidskader met daarin een communicatieplan voorgelegd aan het college en daarna gedeeld met de raad.

3.

Er zijn momenteel diverse onderzoeken uitgevoerd op het gebied van armoede en bestaanszekerheid. Om een Babylonische spraakverwarring te voorkomen is het belangrijk te weten over welk onderzoek we het hier hebben. Op basis van de bij ons bekende onderzoeken en gemeentelijke registraties kunnen we melden dat de vraag m.b.t. schuldhulpverlening niet afneemt, maar gelijk blijft t.o.v. van voorgaande jaren. Echter zien we wel een stijging in de vraag naar bijzondere bijstand. Dit geeft een wisselend beeld van de inwoners van de gemeente Geertruidenberg. Deze wisselende signalen kunnen een teken zijn van onderliggende, startende (problematische) financiële zorgen.

We blijven hier als gemeente alert op door nog intensiever samen te werken met onze (maatschappelijk) partners om preventiever te werk te gaan en ervoor te zorgen dat onze inwoners de weg eerder weten te vinden. Zeker gezien het feit dat financiële problemen vaak voorafgaan aan het ontstaan van andere problematiek bij een persoon of in een gezin.

Raadsvragen Igor van Nunen

1. MidZuid ontvangt naast de Rijksmiddelen een (extra) gemeentelijke bijdrage. Hieronder vindt u de bedragen van afgelopen jaar en de geprognostiseerde bedragen voor 2024.

	2023	2024
Rijksmiddelen	€ 1.905.883	€ 1.891.099
Gemeentelijke bijdrage	€ 339.818	€ 420.775
Totaal	€ 2.240.701	€ 2.311.874

2. In onderstaande tabel staat het aantal inwoners dat hun talent en kwaliteiten inzet bij MidZuid en in loondienst zijn bij MidZuid.

	Fte ¹	Aantal medewerkers
Wsw	53,51	66
Beschut werk	14,33	19
Participatiewet	18,52	26
Totaal	86,35	111

Bovenstaande aantallen wijken iets af van hetgeen het college bij monde van wethouder Hofkens mondeling in de raadsvergadering van 11 april heeft gemeld. Tijdens de raadsvergadering heeft hij per abuis de medewerkers die bij MidZuid op locatie werken dubbel meegeteld.

3. Op 31 december 2023 werkten 39 inwoners uit de gemeente Geertruidenberg in de groenafdeling van MidZuid.
4. De verwachte kosten voor 2024 voor de inhuur van MidZuid ten behoeve van het onderhoud/aanleg van het gemeentelijk groen en openbare ruimte zijn € 878.400. Dit lijkt een fors bedrag. Echter, als Geertruidenberg deze werkzaamheden (via een aanbesteding) in de markt zou uitzetten, verwacht cluster Buitenruimte dat het bedrag twee tot drie keer hoger uitkomt.

Hoogachtend,

Wethouder M.P.C. Hofkens

Wethouder A.M.E.J. van Rooij

¹ Fte staat voor 'fulltime-equivalent'. Een fte is (een rekeneenheid voor) een volledige werkweek. Het aantal uur voor een fte verschilt per regeling en is vastgelegd in de Cao-afspraken. Voor Wsw-medewerkers bedraagt een fte 36 uur, voor beschut werk is dit 31 uur en bij de participatiewet-medewerkers is het 37 uur per week.